

Regnum hoc magnificentissimum vndiq; alluitur mari, excepta ea parte, qua Galliam contingit, ibi altissimis montibus, quos Pyreneos vocant, separatur à Gallia. Appellantur autem montes illi Pyrenæi à crebris fulminum ignibus, vel quòd syluæ in Pyreneo frequentes & habitationes iniecto à pastoribus igne præsci temporis flagrauerunt durante autè incendio aliquot diebus, ex montium concoctione cœperunt descendere stillicidia argenti liquefacti. & cum habitatores illorum locorum usum argenti non haberent, contemnerentq; metallū illud, supervenientes mercatores è Phœnicia, emerunt vilibus mercibus magnam vim argenti. Diuisa fuit olim Hispania in tres prouincias, Beticam quæ hodie est Granata, Lusitaniā quæ nunc Portugalliā vocant, & Tarraconē quæ hodie cōtinet Cataloniā, Castiliā, Nauarram & Galliciam. Fuitq; (si Iosepho & Beroso credimus) Tubal Neē nepos primus Rex Beticæ, extruxitq; in ea regione ciuitatē quæ à se denominauit Tubal. Hic operam dedit rei pecuariæ, sicut omnes primi patres pecoribus alendis studuerunt, quæ & victum & amicitū homini ministrant. Hinc quoq; putant maiorem Hispaniæ partē appellatā Tarraconem, quæ cum Hebraica vox sit, Latine bonam possessionem significat. Successit Tubalo in imperio Iberus, à quo fluius quidam Iber est appellatus, & adiacens regio Celtiberia, Betus à quo Beticæ. Hispanus seu vt aliqui malunt, Hispalus à quo tota terra postea denominata est Hispania. Hesperus à quo eadē terra Hesperia dicta. Lulus à quo Lusitania. Posteaquā verò Romani sibi subiugassent Hispaniam, diuisa est in duas prouincias, Beticam & Tarraconensem, durauitq; partitio illa vsq; ad tēpora Attilæ, tunc rursus alia administratione Hispania est gubernata. Nouissimè sub Saracenis discriminata est in quinque regna, Galliciā, Nauarram, Castiliam siue Legionē, Cataloniā cui & Arragonia annexa est, Portugalliam, & Granatam, porrò Gallicia non diu proprium & distinctum mansit regnum: sed amisso legitimo hærede, incorporata est Tarraconensi. Alij adhuc plura numerant regna, Valentia, Toleti, Algarbiorum, Murtiæ & Cordubæ, nostro tempore omnia hæc regna in vnum contracta sunt, præter Portugalliam quæ proprium habet regem. Habet Hispania septem Archiepiscopatus, quorū sedes sunt in Tarracone, Cæsaraugusta, Toletō, Compostella, Brachara, Vlixbona & Granata. alij nouem ponunt, sub illis sunt autem plurimæ episcopales ciuitates. Modico interuallo distant Granata & Mauritania. namque ibi ingreditur Oceanus per magnas angustias in mare Mediterraneum, vbi & duo montes eriguntur in coelum, vnus in Mauritania qui Abila vocatur, & alius in Hispania cui nomen est Calpe, & hi à quibusdam vocantur columnæ Herculis, putantq; olim vnum fuisse montem seu saxum perpetuo iugo cōiunctum, quod Hercules suo robore perfrerit, intromiseritq; Oceanum in ipsam terram. alij insulam Gades asserūt fuisse Herculis columnas, tertij in Gadibus fuisse templum Herculis, in quo positæ fuerint duæ æneæ columnæ altitudine octo cubitorum in quibus signatus fuit sumptus pro ædificio illius templi factus: & nauæ ibi Herculi sua soluerunt vota. fuitq; locus ille secundum veterū opinionem finis Mundi, nec ausi fuerunt Hercules aut alij longius naues ducere in Oceanum citra vitæ periculum. Est autem Gades insula parua, habetq; tam pinguis pascua, vt nullum serum à lacte segreget. sed cogantur affundere aquam, cum lac in caseum coagulare volūt. Multis quidem in locis Hispania inculta iacet, idq; ob saxum fundū, vel ob solitudines squalētes, aut ob alias causas, quamuis multò quàm Africa sit fertilior Suppeditat tamen Hispania multis in locis abundè ea quibus homo opus habet, vt sunt frumentum, vinum, fructus, oleum, pecora, linū, ferrum & metalla, mel, cæra, piscosæ aquæ, & similia. Non coquūt salem, sed effodiunt è terra. Non fatigatur terra tor ventis vt Gallia, nec inficitur æ: pestiferis, paludib. ac nebulis. Aurum, argentum & ferrum bonum & probabile nullibi in tanta copia vt in Hispania est inuentum. reperta namq; olim in Hispania sunt fragmenta auri depurati magnitudine dimidiæ libræ. Est & semper Hispania equorum pernicitate commendata, quos leuis armaturæ equites tibijs contractis pulchrè obequitant. Nomen magnum ab aliquot annis bellica fortitudine Hispani sunt adepti plurimis ab hoste partis victorijs, vt qui laborum, sitis & famis in acie sūt tolerantissimi, & in stratagematibus cautissimi, leui corpore, vt facillè hostē fugiant & sequantur. Oceani nauigationibus ad incōpertas regiones toto Orbe sunt clarissimi. Habentur etiam Hispani in religionis ritibus supra mortales omnes supersticiosi, per regis solium & vitam eius gentilitio more iurantes, & osculo manuum in salutationibus supplicāt. Porrò de moribus & ritibus antiquorum Hispanorum Strabo & Posidonius mira scribunt.

SOLIS AD OCCASVM REGI SVBIECTA PHILIPPO PARVA TIBI MONSTRAT PVLCHERRIMA REGNA TABELLAC

